

Sygn. akt III RC 8/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2017 roku

Sąd Rejonowy w Piszczu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Mariusz Popławski

Protokolant Joanna Święcka

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2017 roku w Piszczu na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej A. G. (1) zastąpionej przez przedstawiciela ustawowego R. G.

przeciwko A. G. (2)

o podwyższenie alimentów

powództwo oddala

Sygn. akt III RC 8/17

UZASADNIENIE

Małoletnia A. G. (1), zastąpiona przez przedstawiciela ustawowego ojca R. G., w dniu 17 stycznia 2017 r. wniosła o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanej A. G. (2) wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 9 maja 2016 roku, sygn. akt VI RC 676/15, na jej rzecz z kwoty 400 złotych do kwoty 1.050 złotych miesięcznie, płatnych do dnia 10 każdego miesiąca, wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu pozwu przedstawiciel ustawowy małoletniej powódki podniósł, iż wyrokiem z dnia 9 maja 2016 roku Sąd Okręgowy w Olsztynie w sprawie o sygn. akt VI RC 676/15 zasądził od pozwanej na rzecz małoletniej powódki alimenty w kwocie 400,00 złotych miesięcznie. Od chwili wyrokowania w tamtejszej sprawie nastąpiła istotna zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki oraz wzrosła wysokość kosztów jej utrzymania. W 2016 r. A. G. (1) została przyjęta do szpitala z powodu obrzęku i bólu w okolicy prawego kąta żuchwy. Zalecono wówczas konsultacje w Centrum Wad Twarzoczaszki w O.. Od marca 2016 r. powódka jest pod stałą opieką wymienionego zakładu, gdzie raz w miesiącu jest na badaniach kontrolnych. Dodatkowo poddawana jest tam również rehabilitacji, trzy do pięciu razy w miesiącu. Każdy taki wyjazd to wydatek rzędu 150 zł. Ponadto, A. G. (1), uczeń I klasy Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego w P., w roku szkolnym 2016/2017 korzysta z płatnych korepetycji oraz dodatkowych zajęć angielskiego, których łączny koszt waha się w granicach 250 złotych miesięcznie. Dodatkowo miesięczna opłata za naukę w liceum wynosi 150 zł. Poza tym zwiększyły się również wydatki na jej ubrania, książki, wycieczki szkolne czy dodatkowe przyjemności i potrzeby. Miesięczna opłata za telefon i Internet wynosi około 70 zł. Wszystkie dodatkowe wydatki związane ze zwiększonymi potrzebami małoletniej pokrywa ojciec, którego sytuacja materialna i osobista uległa istotnemu pogorszeniu. Zmarł bowiem jego ojciec, który od chwili rozstania z matką małoletniej, pomagał mu finansowo. Poza tym Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy (...) w P. pozostawił bez rozpoznania wnioski R. G. o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego na córki, gdyż nie było jeszcze prawomocnego wyroku, czym zablokowała możliwość otrzymania pomocy społecznej, w tym również zasiłku 500 + na pierwsze dziecko. Obecnie R. G. utrzymuje się wraz z córkami z renty chorobowej w kwocie 1.144,12 zł oraz zasądzonych od pozwanej alimentów, które egzekwuje komornik, ponieważ matka, nie utrzymuje kontaktów z córkami, ani nie łoży na ich utrzymanie, pomimo wysokich

zarobków, które na dzień 09 września 2015 r. wynosiły 3.925,95 brutto. Zdaniem strony powodowej sytuacja materialna pozwanej znacząco się poprawiła, ponieważ po opuszczeniu rodziny zamieszkała ze swoim ojcem, który ma wysoką rentę i ponosi koszty utrzymania mieszkania i całego gospodarstwa domowego.

Pozwana A. G. (2) w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powoda kosztami niniejszego postępowania.

W uzasadnieniu podniosła, iż usprawiedliwione potrzeby powódki nie zmieniły się od czasu wyrokowania przez Sąd Okręgowy w Olsztynie. Argumenty podane przez ustawowego przedstawiciela w pozwie o podwyższenie alimentów były już znane podczas orzekania przez Sąd Okręgowy. Nie jest również prawdą, że sytuacja materialna pozwanej uległa poprawie. Pozwana otrzymuje niższe dochody niż w trakcie orzekania w sprawie o rozwód. Ponadto, A. G. (2) opiekuje się swoim ojcem, który wymaga stałej opieki. W niniejszej sprawie należy wskazać, że po tak krótkim czasie, od momentu orzekania przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku (19 grudnia 2016 roku) o obowiązku alimentacyjnym pozwanej względem jej małoletniej córki, nie zaszła zmiana stosunków uzasadniająca podniesienie kwoty zasądzonej na rzecz A. G. (1).

Sąd ustalił, co następuje:

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 09 maja 2016 roku wydanym w sprawie VI RC 676/15 rozwiązał przez rozwód małżeństwo stron R. G. i A. G. (3) z domu M. zawarte w dniu 14 września 1996 roku w P., zapisane w księdze zawartych małżeństw Urzędu Stanu Cywilnego w P. za numerem 113/96 – z winy obu stron. W punkcie V. tegoż wyroku Sąd zobowiązał obydwójce rodziców do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletnich M. G. i A. G. (1), a pozwaną A. G. (2) zobowiązał z tego tytułu do płacenia alimentów na rzecz małoletnich w kwocie po 400 zł miesięcznie na każdą z nich łącznie 800 zł, płatnych do rąk ojca małoletnich R. G. do 10 – tego każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

A. G. (2) powyższy wyrok zaskarżyła w całości.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2016 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie sygn. akt I ACa 634/16 oddalił apelację w odniesieniu do alimentów orzeczonych wobec A. G. (1) i z tą też datą orzeczenie stało się prawomocne.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 09 maja 2016 r. k. 3, oraz k. 202 akt sygn. VI RC 676/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt I ACa 634/16 k. 288 akt sygn. VI RC 676/15)

Małoletnia A. G. (1) miała wówczas 16 lat. Pozostawała pod bezpośrednią opieką ojca. Nie chorowała przewlekłe. W 2016 r. A. G. (1) została przyjęta do szpitala z powodu obrzęku i bólu w okolicy prawego kąta żuchwy. Zalecono wówczas konsultacje w Centrum Wad Twarzoczaszki w O.. Od marca 2016 r. wymieniona była pod stałą opieką wymienionego Centrum.

R. G., około 2011 r. zaczął mieć problemy ze zdrowiem. Chorował na sarkoidozę płuc, dyskopatię kręgosłupa, cukrzycę. Zdiagnozowano u niego otyłość olbrzymią. Poddał się resekcji żołądka. R. G. nie pracował ze względu na zły stan zdrowia. Utrzymywał się z renty. Ponościł koszty utrzymania mieszkania, w którym mieszkał z dziećmi: czynsz – 580 złotych, energia elektryczna – około 100 złotych, telefony około 200 zł.

A. G. (2) była wówczas zatrudniona w firmie (...) S.A. w P. na stanowisku brakarza wyrobów przemysłowych. Otrzymywała wynagrodzenie w wysokości 2.813,59 zł netto miesięcznie. Spłacała kredyt zaciągnięty przez strony na zakup mieszkania w wysokości 90.000 zł, którego rata wynosiła 500 zł miesięcznie, oraz kredyt zaciągnięty na zakup samochodu, którego rata wynosiła 500 zł miesięcznie.

(dowód: ustalenia Sądu Okręgowego w Olsztynie w sprawie VI RC 676/15 oraz Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w sprawie I ACa 634/16)

Obecnie małoletnia A. G. (1) jest w wieku 16 lat. Jest uczniem I klasy Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego w P.. Ojciec płaci za nią czesne 150 zł miesięcznie. Córka ma korepetycje z angielskiego i matematyki w wysokości 150 zł miesięcznie. R. G. miesięcznie wydaje na córkę około 200 zł na ubrania i potrzeby typu bielizna. Wyżywienie córki wynosi ok. 500 zł miesięcznie. Dziewczyna nadal pozostaje pod opieką Centrum Wad twarzoczaszki w O.. Ponadto, A. G. (1) ma stwierdzone uczulenie na formalinę. Dojazdy do Ł. wynoszą ok. 100 zł za jeden dojazd. Dojazdy do O. są średnio trzy w miesiącu.

Przedstawiciel ustawowy małoletniej powódki R. G. mieszka razem z córkami. Jedna z nich jest pełnoletnia. Mężczyzna nadal pozostaje na rencie chorobowej w wysokości 1.144,12 zł. Nie może pracować z przyczyn zdrowotnych. Dodatkowo, rodzina utrzymuje się z alimentów, które są ściągane przez komornika. Wymieniony za mieszkanie płaci ok. 618,75 zł. miesięcznie. Wydatki za media (gaz, prąd) średnio wynoszą ok. 80 zł miesięcznie. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy (...) w P. zawiadomieniem z dnia 15 lipca 2016 r. poinformował wymienionego, że pozostawił bez rozpatrzenia wnioski R. G. o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego na dzieci z zaznaczeniem, iż po uzyskaniu prawomocnego wyroku sądowego ww. w każdym czasie może złożyć nowy wniosek. W miesiącach luty – kwiecień 2017 r. R. G. zapłacił rachunki za telefony średnio ok. 240 zł.

Pozwana A. G. (2) nadal pracuje w (...) S.A. w P.. Jej zarobki w ostatnim okresie zmniejszyły się, albowiem przeszła na system pracy jednozmianowej. Zarobki zmniejszyły się o ok. 300-400 zł w stosunku miesięcznym. Pozwana aktualnie mieszka z ojcem, który ma 86 lat i jest niedołężny. Ojciec ten potrzebuje stałej opieki i dlatego kobieta zeszła z systemu pracy 4- zmianowej. Kwestie związane z opieką dla ojca płacone są z emerytury ojca. Ojciec dokłada się pozwanej do czynszu. Czynsz miesięczny wynosi ok. 500 zł. Prąd ok. 40 zł. Internet 35 zł, telefon 55 zł.

(dowód: zeznania ustawowego przedstawiciela małoletniej powódki k. 50v.; zeznania pozwanej k. 50v. – 51; zaświadczenie ze szkoły k. 4; dokumentacja k. 5 – 11, dokumentacja k. 24 – 36, k. 41 – 45, informacja SM w P. z dnia 14.06.2016 r., trzy rachunki za telefon z miesięcy luty, marzec, kwiecień 2017 r. k. 46 - 48)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 kro rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dzieci, które nie są jeszcze w stanie utrzymywać się samodzielnie. Tak, więc od chwili urodzenia zobowiązani są do dostarczania dzieciom środków utrzymania i wychowania.

Z przepisu powyższego wynika, że rodzice mogą być zwolnieni od świadczeń alimentacyjnych w stosunku do dziecka tylko wtedy, gdy dziecko jest w stanie utrzymać się samodzielnie i nie pozostaje w niedostatku lub posiada własny majątek, a dochody z tego majątku wystarczają na całkowite pokrycie jego kosztów utrzymania lub wychowania. We wszystkich innych wypadkach na rodzicach ciąży stanowiący obowiązek utrzymania dziecka, ograniczony tylko ich możliwościami zarobkowymi i majątkowymi.

Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 kro).

Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumie się takie potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu, odpowiednio do wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Rodzice są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych i kulturalnych, także środki wychowania i kształcenia według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku.

Przez możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego należy rozumieć nie tylko zarobki i dochody rzeczywiście uzyskiwane, lecz także zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Zgodnie z treścią art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego, w tym podwyższenia, obniżenia lub uchylenia alimentów.

Rozstrzygnięcie oparte na podstawie art. 138 kro polega na porównaniu stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich zmianie.

Dla stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 kro, należy brać pod uwagę, czy istniejące warunki i okoliczności - na tle sytuacji ogólnej - mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych, ilościowo znacznych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków powstałych po jego wydaniu, a jej ustalenie następuje przez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami uprzednio istniejącymi. Wynika z tego, że rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 kro wymaga, porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich podwyższeniu czy obniżeniu.

Zgodnie z przyjętą w orzecznictwie praktyką zmiana stosunków powinna mieć charakter istotny. Istotność każdorazowo podlega ocenie sądu rodzinnego. W orzecznictwie panuje rozbieżność co do daty wystąpienia tej zmiany. Czy należy uwzględniać zmianę, która wystąpiła dopiero po uprawomocnieniu się ostatniego rozstrzygnięcia alimentacyjnego, czy też już po zamknięciu rozprawy przed sądem I instancji, wyrokującym w sprawie. Wydaje się, że w każdym przypadku decydujące znaczenie ma treść wyroku, o którego zmianę wnosi powód z powołaniem się na zmianę stosunków. Jeżeli więc sprawa trafiła do II instancji, to tam rozstrzygnięto ostatecznie wysokość alimentów skarżonych obecnie, więc data prawomocności wyroku sądu odwoławczego będzie punktem odniesienia dla oceny zmiany stosunków (vide K. Gromek, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz. Wyd. 5, Warszawa 2016).

Stąd też Sąd w ramach niniejszego postępowania zobowiązany był do porównania stanu istniejącego w dniu 19 grudnia 2016 r. (data uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 09 maja 2016 r. w sprawie VI RC 676/15 w związku z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19 grudnia 2016 w sprawie I ACa 634/16.) ze stanem obecnym.

Podstawą orzeczenia zatem o zmianie wysokości alimentów jest przepis art. 138 kro umożliwiający korektę prawomocnego rozstrzygnięcia w tym przedmiocie w sytuacji, gdy w sytuacji zobowiązanego bądź uprawnionego zajdzie zmiana pociągająca za sobą odmienny kształt potrzeb lub możliwości zarobkowych. Podkreślić jednak należy, że zgodnie z art. 6 k.c. obowiązek wykazania tych zmian obciąża powoda. To zatem po jego stronie istnieje obowiązek wykazania, że jego usprawiedliwione potrzeby uległy zwiększeniu, bądź też zwiększyły się możliwości zarobkowe pozwanego. Pozwany natomiast nie ma obowiązku wykazywania niesłuszności podnoszonych argumentów.

W niniejszej sytuacji więc podstawą rozstrzygnięcia jest niewykazanie przez przedstawiciela ustawowego powódki zaistnienia zmiany stosunków uzasadniających obciążenie pozwanej alimentami na utrzymanie małoletniej powódki w wyższej wysokości niż dotychczasowe. Twierdzenia zawarte w pozwie sprowadzają się do analizy wydatków ojca powódki na utrzymanie córki i wzrost kosztów związanych z jej leczeniem. Nie mniej argumenty podawane przez ustawowego przedstawiciela w pozwie o podwyższenie alimentów były już znane w dacie 19 grudnia 2016 r. podczas orzekania przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku. Już wówczas małoletnia A. G. (1) miała 16 lat i uczęszczała do klasy I Liceum w P.. Wiadomym było również, że dziewczynka ma problemy zdrowotne i leczy się na nie, co wiąże się z określonymi cyklicznymi wydatkami. Mało przekonujące są również twierdzenia R. G., że przez okres zaledwie kilku miesięcy drastycznie wzrosły wydatki związane z utrzymaniem małoletniej (ubrania, wyżywienie, przyjemności). Nie uległa również zmiana sytuacji po stronie ojca dziewczynki. R. G. nadal pozostaje na rencie.

Z kolei sytuacja pozwanej A. G. (2) nie przedstawia się w toku postępowania jako korzystniejsza w stosunku do tej, jaka została ustalona w poprzednim postępowaniu dotyczącym alimentów. Jej wynagrodzenie za pracę uległo wręcz zmniejszeniu. Zmiana ta natomiast nastąpiła z obiektywnych przyczyn, wobec zmiany systemu pracy .

Mając powyższe na względzie Sąd, w oparciu o art. 138 kro, art. 133 § 1 kro i art. 135 § 1 i 2 kro, orzekł o oddaleniu powództwa.